

Europejski Tydzień Autyzmu

Europejski Tydzień Autyzmu obchodzony w pierwszym tygodniu grudnia zainicjowany został przez Parlament Europejski, który w od 1996 roku uchwalił Kartę Praw Osób z Autyzmem.

Celem tego szczególnego tygodnia, jest przede wszystkim dostarczenie rzetelnej wiedzy społeczeństwu na temat autyzmu, uwrażliwienie na potrzeby i problemy osób cierpiących na Autyzm.

Autyzm nie jest chorobą, tylko zaburzeniem rozwoju mózgu, charakteryzującym się upośledzeniem relacji społecznych. Z autyzmu nie można się wyleczyć.

Czym jest autyzm?

- Autyzm jest zaburzeniem neurorozwojowym, związanym z nieprawidłowym rozwojem i funkcjonowaniem mózgu we wczesnym dzieciństwie.
- Symptomy nieprawidłowości rozwoju ujawniają się do 36. miesiąca życia dziecka, czyli do ukończenia przez nie trzeciego roku życia.
- Autyzm nie jest chorobą psychiczną. Jest rodzajem zupełnie innego rozwoju funkcji neurofizjologicznych.

Osoby z autyzmem:

- mają trudności w zakresie umiejętności nawiązywania kontaktu i relacji społecznych,
- mają problemy w zakresie umiejętności komunikowania się,
- przejawiają tendencję do powtarzających się, sztywnych wzorców zachowań,
- wykonują powtarzalne ruchy całego ciała, nazywane manieryzmami.

Przyczyny:

Istotną rolę odgrywa podatność genetyczna oraz czynniki środowiskowe, infekcje, nieprawidłowości w przemianach metabolicznych, zaburzenia okresu ciąży i porodu oraz wiele innych dotychczas nierozpoznanych.

Zróżnicowanie zaburzeń:

Stopień nasilenia zaburzeń może być bardzo różny: od bardzo poważnych problemów związanych z unikaniem kontaktu wzrokowego i fizycznego, brakiem rozwoju mowy, poważnymi problemami w uczeniu się, do mało nasilonych trudności obejmujących najczęściej problemy z rozumieniem i adekwatnym reagowaniem w sytuacjach społecznych, problemy z rozumieniem emocji i zachowania innych osób, dosłowność rozumienia mowy, np. żartów, przenośni itd.

Spektrum autyzmu:

Objawy autyzmu mogą być bardzo zróżnicowane, o różnym stopniu nasilenia i mogą towarzyszyć innym zaburzeniom np. genetycznym, takim jak: stwardnienie guzowate, zespół kruchego X.

W zależności od prezentowanych cech osoby nimi dotknięte mogą otrzymać różne diagnozy, np. autyzm dziecięcy, zespół Aspergera, autyzm atypowy, całościowe zaburzenia rozwojowe. Wszystkie te zaburzenia wchodzą w skład spektrum autyzmu, z ang. Autistic Spectrum Disorder (ASD)

Skutki zaburzeń ze spektrum autyzmu są zawsze poważne, ponieważ rzutują na jakość życia i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z sytuacjami życia codziennego.

Spektrum autyzmu – zespół Aspergera:

Ludzie z zespołem Aspergera najczęściej nie mają obniżonych umiejętności uczenia się, ich inteligencja jest w granicach lub powyżej normy. Nie mają też problemów w zakresie rozwoju mowy. Wręcz przeciwnie – mogą mieć bardzo dobrze rozwinięte umiejętności językowe. Ale mogą mieć problem z dostosowaniem się do sytuacji społecznych i rozumieniem komunikatów niewerbalnych, takich jak mimika twarzy.

Mogą bardzo mocno fiksować się na wybranym temacie swojego zainteresowania.

Osoby z zespołem Aspergera mogą mieć również problemy w nawiązywaniu przyjaźni i utrzymywaniu relacji z innymi ludźmi.

Cechy charakterystyczne osób z autyzmem:

Kontakty społeczne:

Problemy z nawiązywaniem i podtrzymywaniem kontaktów społecznych są jednymi z kluczowych trudności w autyzmie. Osoby z autyzmem mogą unikać kontaktu wzrokowego z innymi, także z rodzicami. Niektórzy z nich nie lubią być przytulani czy dotykani, choć wiele dzieci bardzo lubi baraszki i mocne dociskanie. Ludzie z autyzmem mogą nadmiernie koncentrować się na przedmiotach, nie zwracając uwagi na inne osoby.

Jednak wysoko funkcjonujące osoby z autyzmem czy z zespołem Aspergera bardzo często chcą nawiązywać kontakty z innymi ludźmi, ale ze względu na problemy z rozumieniem zasad społecznych często są odbierane jako dziwaczne.

Porozumiewanie się:

U dzieci z autyzmem rozwój mowy z reguły następuje z opóźnieniem, spora grupa dzieci w ogóle nie rozwija umiejętności posługiwania się mową. Co ważniejsze, dzieci z autyzmem nie próbują zastępować braku mowy poprzez używanie gestów, wskazywanie palcem, mimikę, przynoszenie przedmiotów lub wskazywanie obrazków w książeczkach itp.

Niektóre osoby mówią, ale nie rozumieją w pełni znaczenia wypowiedzianych słów i mają trudności w prowadzeniu rozmowy. Mogą mówić śpiewnie lub bardzo mechanicznie.

Zdarza się, że powtarzają pojedyncze słowa lub całe zdania usłyszane przed chwilą lub np. w telewizji. Mają też problemy w reagowaniu na głos, uśmiech i ekspresję emocji innych ludzi oraz z precyzyjnym rozumieniem kierowanych do nich wypowiedzi

Wrażliwość sensoryczna:

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu inaczej niż my odbierają dźwięki, światło, obrazy, inaczej odczuwają dotyk, zapach, smak czy ból. Mogą być np. rozdrażnione, zaniepokojone lub przeciwnie – zafascynowane określonymi bodźcami, odbłyskami światła albo dźwiękiem szkolnego dzwonka. Z problemów z przetwarzaniem bodźców sensorycznych biorą się specyficzne zainteresowania osób z autyzmem określonymi przedmiotami lub ich częściami.

Problemy sensoryczne mogą powodować także, że osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu będą unikać przebywania w grupie ludzi, zakrywać uszy, odmawiać zakładania niektórych ubrań, jedzenia określonych potraw itp. Świat wokół nich może się im jawić jako chaotyczny, splątany.

Wskazówki przydatne w kontaktach z osobami z autyzmem:

- Pamiętaj o odmiennej percepcji i szanuj ją. Uważaj na nadmiar bodźców.
- Dla osoby z autyzmem każde nowe wydarzenie, spotkanie nowej osoby może być

powodem silnego niepokoju – dawaj czas na oswojenie się w nowej sytuacji. Bądź czytelny w swojej mimice i okazywaniu emocji, nazywaj co czujesz w danej sytuacji.

- Mów prostym, zrozumiałym językiem, unikaj metafor, słów i zwrotów mogących mieć podwójne znaczenie. Jeśli masz kontakt z osobą niemówiącą albo mówiącą słabo – nie bój się używać alternatywnych sposobów komunikowania się, stosuj obrazki, zdjęcia czy piktogramy jako wsparcie twoich słów. Ucz niemówiące lub słabo mówiące osoby z autyzmem używać obrazków i innych sposobów do komunikowania się.
- Osoby z autyzmem mają problemy z rozumieniem otaczających je rzeczywistości – staraj się zapowiadać co się ma wydarzyć, stosuj plany, zapisuj kolejność zdarzeń.

Pedagodzy szkolni